

РОЗДІЛ 2

ЗМІСТ І ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ ПЕДАГОГА В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ В ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР

УДК 027.7:378.015.31

ІНФОРМАЦІЙНО-БІБЛІОТЕЧНИЙ ПРОСТІР ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА

Білоус В.С.

Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського

У статті показано важливість формування творчої особистості. Виокремлено проблему формування творчої особистості педагога в контексті наступності дошкільної та початкової освіти. Акцентовано увагу на діяльність бібліотеки у контексті освітніх вимог сьогодення. Висвітлено досвід університетської книгозбірні, яка сприяє розвитку творчої особистості майбутнього вчителя. Відображено основні форми бібліотечної роботи на допомогу ефективності виконання даного завдання.

Ключові слова: творча особистість педагога, професійна компетентність, дошкільна і початкова освіта, Вінницький педуніверситету, бібліотека, інформаційно-бібліотечний простір, інформаційна культура, культурно-просвітницька робота.

ЗМІСТ І ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ
ПЕДАГОГА В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ...

Постановка проблеми. Глобалізація світу, виходження до європейського простору зумовлюють оновлення підходів та докорінних змін у системі сучасної освіти, що позначається на трансформації педагогічних ідей та теорій щодо головної рушійної сили освіти – педагога як професіонала та особистості. У державних документах, що регулюють процес навчання, проблемі розвитку особистості приділяється чимало уваги, зокрема наголошено на необхідності створення умов для розвитку і творчої самореалізації. Саме тому однією з найактуальніших проблем сьогодення є формування творчої, всебічно розвиненої особистості педагога. Актуальність проблеми аргументована її важливістю в нових умовах компетентнісної освіти. У розрізі проблеми головне завдання вбачається у підготовці конкурентоспроможного, компетентного спеціаліста в галузі освіти відповідно до потреб сучасного суспільства, що передбачає розвиток їхніх творчих можливостей [9, с. 29]. Особлива увага приділяється проблемі формування творчої особистості педагога в контексті наступності дошкільної та початкової освіти, на якого покладено важливе завдання. Саме ними закладається фундамент підготовки до життя, забезпечується інтелектуальне, духовне й фізичне становлення особистості [11, с. 232], майбутнього нашої країни.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемою формування особистості педагога, цілісності його професійно-педагогічної підготовки, вивченням специфіки розвитку його творчості та творчо-креативних якостей переймалися провідні вчені О. Антонова, І. Бех, В. Бондар, С. Вітвицька, О. Дубасенюк І. Зязюн, В. Моляко, Н. Ничкало, О. Пехота, О. Пошетун, В. Семиченко, С. Сисоєва, В. Сластьонін, Т. Поніманська та інші. Актуальність проблеми дошкільної та початкової освіти в контексті європейських освітніх стратегій, становлення й розвитку творчого потенціалу майбутнього педагога, формування професійної компетентності фахівців дошкільної та початкової освіти займають важливе місце у наукових дослідженнях А. Богуш, О. Голук, В. Захарченко, К. Крутий, Н. Лазаренко, І. Луценко, О. Павлик та інших. Питання формування мовної особистості молодших школярів з використанням інформаційних технологій у процесі літературно-творчої діяльності, технології творчого розвитку дошкільнят та молодших школярів висвітлюють у наукових публікаціях та впроваджують у навчальний процес Н. Родюк та І. Лапшина [7].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Якість вирішення поставлених перед системою освіти стратегіч-

них і тактичних завдань залежить від професійної компетентності педагога. Майбутні педагоги повинні уміти творчо мислити, самостійно поповнювати свої знання, орієнтуватися у бурхливому потоці наукової інформації; мають володіти професійною майстерністю; бути здатними забезпечити науковий підхід до сучасного навчального процесу, обирати найбільш оптимальні форми, методи, засоби навчання і виховання особистості у вищій школі з орієнтацією на людинотворчу функцію; готувати до самостійності, швидкого прийняття рішення, особистої відповідальності, творчого підходу до вирішення виробничих завдань [5, с. 438]. У модернізації освіти, у реформуванні освітнього процесу центральною фігурою є вчитель-дослідник, вчитель-лідер як учитель нової формації – духовно розвинена, соціально зріла, творча особистість, компетентний фахівець, який професійно володіє всім арсеналом педагогічних засобів, прагне до постійного самовдосконалення. Він несе відповідальність за формування та розвиток високоосвіченої творчої особистості [8, с. 36].

Бібліотека, як територія формування інтелектуально-творчої особистості, є такий інформаційно-бібліотечний простір, який різноманітними формами і методами бібліотечної роботи сприяє становленню та вихованню майбутнього педагога, мислячого й творчого вчителя нової формації. Освітня книгозбірня по-новому усвідомлює свою роль та приділяє важливу увагу формуванню творчої особистості майбутнього вчителя, забезпечує творчий простір для проведення цікавого дозвілля, створюючи умови для духовно-естетичного спілкування та самореалізації студентів.

Мета статті – показати важливість формування творчої особистості, роль та значення художньо-естетичного та мистецького виховання в контексті вимог сучасності. Особливу увагу акцентовано на діяльність університетської бібліотеки щодо формування творчої особистості, сприяння становленню педагогічної творчості, професійному мисленню майбутнього вчителя.

Виклад основного матеріалу. Сучасна наука дає таке визначення творчості: діяльність, яка породжує щось якісно нове, що відрізняється неповторністю, оригінальністю та суспільно-історичною унікальністю. Творчий педагог – це особистість, яка під впливом зовнішніх чинників набула потрібних для актуалізації творчого потенціалу додаткових мотивів, особистісних утворень, здібностей, які допомагають досягти творчих результатів [10, с. 4]. Вищим рівнем педагогічної творчості постає педагогічна майстерність, яка є сплавом науки і мистецтва, за своїми компонентами завжди передбачає творчість, відображає процес особистісно-професійної реалізації, самореалізації, самовдосконалення педагога у професійно-педагогічній діяльності,

спрямована на формування творчої особистості та виявляє певні ознаки педагогічної креативності: високий рівень соціальної і моральної свідомості; пошуково-перетворюючий стиль мислення; розвинені інтелектуально-логічні здібності; проблемне бачення; творча фантазія, розвинута уява; специфічні мотиви (необхідність самореалізації, захопленість творчим процесом, прагнення досягти найбільшої результативності у педагогічній праці). Творча креативна діяльність реалізується у таких ознаках, як оригінальність, евристичність, фантазія, активність, сконцентрованість, чесність, чуттєвість [4].

Бібліотека Вінницького педуніверситету – це інформаційна основа науково-освітнього та виховного процесів університету, якій належить помітна роль у формуванні творчої особистості майбутнього вчителя. Освітня книгозбірня виступає популяризатором кращих зразків світової педагогічної думки, впроваджує новітні освітні стандарти, різними формами і методами бібліотечної роботи забезпечує цю діяльність, що включає комплектування та організацію бібліотечного фонду, відображення в довідково-бібліографічному апараті, бібліографічне інформування, культурно-просвітницьку роботу. Творча взаємодія «студент-викладач-бібліотека» створює умови для впровадження інноваційних методик навчально-виховного процесу, формування творчої особистості педагога. Бібліотека здійснює не лише інформаційне забезпечення навчально-виховного процесу, але й сприяє виробленню ціннісних орієнтацій, впливає на формування у стінах закладу інтелектуального та культурного середовища – того особливого ґрунту, на якому спільні зусилля викладачів, студентів та бібліотекарів приносять життєствердуючі плоди. Особливо продуктивна співпраця налагоджена з факультетом дошкільної, початкової освіти та мистецтв. Саме фахівці дошкільних установ та початкової школи мають бути творчими особистостями, щоб зуміти зрозуміти та зацікавити дитину. Адже творчу особистість може виховати тільки творча людина.

Новий зміст освіти, освоєння навчальних програм, підручників, введення нових навчальних дисциплін, пошук оригінальних методик викладання – все це поставило педагога на шлях творчої, дослідницької роботи. Бібліотека, перебудовуючи власну діяльність на розвиток сервісів із підтримки наукових публікацій, прагне бути активним партнером на всіх стадіях життєвого циклу наукових досліджень вчених університету. Завдання забезпечення вчених необхідними вітчизняними та світовими інформаційними ресурсами, інтеграції наукових публікацій і підвищення рівня представництва університетської науки у міжнародному інформаційному просторі становить стратегічно важливий напрям діяльності бібліотеки закладу вищої освіти [2, с. 22].

Доступ до значних інформаційних ресурсів вимагає високого рівня інтелекту та наявності творчих здібностей, володіння основами науково-інформаційної діяльності. В інформаційній культурі особистості виокремлюємо інтелектуально-творчий компонент, який включає питання розвитку в студентів пізнавальних, інтелектуальних якостей, здібностей самостійної організації навчальної діяльності, здібностей критичного мислення. Саме у професійному критичному мисленні педагога реалізується його творча діяльність як майстра, який володіє творчим мисленням, здатністю до оригінального розв'язання педагогічних задач, створення принципово нового, нестандартного [6, с. 21].

З метою формування інформаційної культури провідні фахівці бібліотеки систематично знайомлять користувачів з основами інформаційних та бібліотечно-бібліографічних знань. Надзвичайно ефективними та корисними є «Дні кафедри», «Дні інформації», «День фахівця». На черговому засіданні кафедри дошкільної та початкової освіти працівники було піднято актуальні питання, які цікаві і викладачам і бібліотекарям. Бібліотека забезпечує майбутнім педагогам ефективну інформаційну підтримку щодо професійної самоосвіти, самовиховання та саморозвитку, що відбувається на теренах книгозбірні та сприяє розвитку загальної і професійної педагогічної культури, компетентності, виступає передумовою ефективної майбутньої професійної діяльності вчителя. Персонал бібліотеки прагне розширювати знання користувачів щодо професійної майстерності сучасного педагога, викликає бажання дискутувати, спонукає до творчості у практичній роботі. Цикл заходів «Освіта ХХІ століття» включає книжкові виставки («Розвиток педагогічної науки», «Світоглядна культура сучасного вчителя», «Публікації випускників університету», «Вчитель – спеціаліст європейського рівня», «На крилах знань», «Всебічне виховання особистості дошкільника», «Вам, першокурсники»), що розкривають сутність нової освіти, яка забезпечує розвиток людини, передбачає виховання особистості, яка вміє критично мислити, опрацьовувати різноманітну інформацію, використовувати набуті знання і вміння творчого розв'язання проблем. Бібліотека проводить огляди та перегляди літератури на Всеукраїнських та Міжнародних науково-практичних конференціях, традиційно бере участь у регіональних педагогічних читань, присвячених В.О. Сухомлинському, які проводить кафедра дошкільної та початкової освіти. Бажаними завжди є працівники бібліотеки на конференціях з педагогічної практики, на яких знайомлять студентів з навчально-методичною літературою для підготовки та успішного проведення практики у навчальних установах, організовують тематичні виставки «Майбутнім

педагогам», проводять тематичні перегляди «В країні цікавих уроків» тощо.

Освітня книгозбірня є не тільки засобом забезпечення доступу студентів до інформації, але й просвітницьким осередком, який сприяє формуванню гармонійної, морально досконалої особистості, відкритої до інтелектуального та творчого розвитку. Творча особистість розвивається у творчій діяльності та спілкуванні. Бібліотекар сьогодні – це творча людина, яка цікавиться питаннями науки, культури, мистецтва, постійно навчається, здобуває знання з педагогіки та психології, вивчає та впроваджує інноваційні бібліотечні технології. Вектором розвитку університетської бібліотеки є креативність, неординарність рішень, нова інтерпретація традиційного. Як важливий культурно-інформаційний підрозділ університету, бібліотека значну увагу приділяє набуттю культурних, духовних, моральних цінностей майбутніх педагогів. Через художнє слово, музику і живопис, через постійне спілкування з літературою книгозбірня сприяє підвищенню загальної культури студентської молоді, формуванню гармонійної, морально досконалої особистості, відкритої до інтелектуального та творчого розвитку. Головною метою культурно-просвітницької роботи є виховання у студентської молоді кращих людських і громадянських якостей, формування педагогічної майстерності та компетентності. Бібліотека розширює сферу своєї діяльності з питань популяризації документів мистецької, художньо-естетичної тематики та організації цікавого дозвілля користувачів. Використовуючи різноманітні форми і методи роботи бібліотека проводить перегляди та огляди нових надходжень, презентує фонд, залучає студента до читання та споглядання альбомів живопису, до світу прекрасного. В основу інформаційно-бібліотечної та культурно-просвітницької діяльності бібліотеки покладено творчий підхід, адже творчий студент – це творчий та компетентний вчитель. Метою книгозбірні є виявлення талановитої молоді та презентація їхньої творчості. Студентська творчість – яскрава, наповнена неповторною фантазією, натхненням та світлою мрією – велике багатство, яке ми, бібліотекарі, постійно шукаємо, відкриваємо і зберігаємо. Мистецька освіта – педагогічна діяльність, покликана формуванню творчої особистості, збагаченню художньо-естетичного досвіду, уявленню про різні види мистецтва, розвитку естетичних інтересів, смаків, потреб, морально-естетичних ідеалів, естетичного сприйняття людини та навколишнього світу, здатності сприймати і перетворювати дійсність за законами краси [3, с. 17].

Бібліотека є активним учасником загальної університетських заходів, які позитивно впливають на становлення особистості студентів, сприяють формуванню якісно нових ціннісних

орієнтирів і пріоритетів. Працівники бібліотеки беруть участь у культурно-просвітницькому житті університету (Дні відкритих дверей, Дні народознавства, Дні працівників освіти). До Міжнародного дня студента у бібліотеці розташовується локація студентських квестів («Birthday's – квест», «Про профспілку»). Разом з колективом університету бібліотека долучається до загально міських урочистостей (День міста, День Європи), організовує книжкові виставки («Вінниця – місто моє рідне», «Вінницький педагогічний плекає мудре, добре, вічне...»), проводить майстер-класи, презентують творчі доробки бібліотекарів.

Специфіка сучасної бібліотеки полягає в інноваційному характері її діяльності. Серед нових форм діяльності бібліотеки: проектна та музейна діяльність; книжкова інсталяція – просторові композиції; віртуальні книжкові виставки; віртуальне інформування та ін. У рамках проекту «Бібліотека ВДПУ імені Михайла Коцюбинського – модель сучасної бібліотеки ЗВО» діють міні-проекти, організовується робота клубів, студій, гуртків, які допомагають розкрити творчий потенціал обдарованої молоді. У рамках яких книжкового клубу «Автограф», творчого клубу «Креативне рукоділля», літературно-мистецької студії «Гармонія» організовуються цікаві зустрічі, створюються сприятливі умови для спілкування та організації дозвілля. Питання естетичного виховання засобами художньої літератури видається важливим і актуальним особливо у наш час, коли молодь перебувають у тривалому процесі так званої «переоцінки цінностей». Бібліотека популяризує новинки літератури, знайомить студентів з творчістю відомих поетів та письменників. Започатковані такі форми роботи як творчі зустрічі, літературно-розважальні програми, конкурси, мультимедійні презентації, краєзнавчі мандрівки.

Займаючись творчістю, ми вертаємося до своїх джерел, відроджуємо традиції, надихаємось відчуттям єдності з родиною. У бібліотеці проводяться народознавчі заходи, що сприяють розвитку національних традицій («Немає переводу добрим звичаям народу», «Українська родина»). Улюблені свята нашого народу (Катерини, Андрія, Миколая, Різдво Христове, Василя, Водохреща, Стрітіння, Великдень) відмічені у заходах бібліотеки.

Яскравою подією є проведення у книгозбірні Всеукраїнського тижня дитячого читання та відзначення Міжнародного дня дитячої книги. На свято запрошують учнів шкіл та дошкільних установ. Бібліотекарі спільно зі студентами проводять вікторини, фест-лотереї «Казкові персонажі», флеш-моби, організовують книжкові виставки («Казка + пригода, читаю з насолодою» та ін.). На згадку маленькі гості отримують подарунки – книги.

Традиційно щорічно проводиться інформаційний перегляд «Фестиваль виставок», який

за своїм різноманіттям привертає увагу студентів та викладачів, сприяє формуванню творчої особистості («Магія старих книг», «Скарбниці історії людства: до року охорони культурної спадщини України», «Великодні свята українців», «Скарби сакральної архітектури», «Оселі муз», «Театр – це життя: до міжнародного дня театру», «Танець – це вічний рух: до дня танцю» та інші). Популярними є така форма роботи, як книжкові інсталяції, мета яких привернути увагу до друкованого слова, максимально розкрити зміст книжкових ресурсів, створити привабливу експозицію для користувачів. Багато інсталяцій активно використовуються читачами як фотозони для «селфі».

Пропаганда та популяризація читання проводиться також за межами бібліотеки – Бібліотіме (заходи під час перерви), на яких бібліотекарі спілкуються зі студентами та знайомлять їх з літературою за темами: «Профорієнтація», «Новинки бібліотеки», «Світове мистецтво», «З перлин народної творчості», «Профілактика девіантної поведінки підлітків», «Дитячі соціальні мережі: безпека та он-лайн загрози», «Робота з обдарованою молоддю» та інші. Під час проведення Open-air (заходи на відкритому повітрі) студентам була представлена література конкретної тематики: «Інновації в світі», «Виховання обдарованої молоді», «Світове мистецтво», «Поезія та проза бабиного літа». Буккросинг – ще одна форма роботи із залучення до друкованого слова, це постійно діюча виставка-обмін «Від серця до серця».

В організації масових заходів бібліотека активно використовує електронні форми роботи, які дають можливість подати інформацію яскраво, динамічно, сучасно. Мультимедійні форми донесення інформації викликають зацікавленість, посилюють психологічне сприйняття і глибину засвоєння матеріалу, сприяють формуванню естетичних смаків. Оскільки молодь орієнтується на аудіовізуальну інформацію, використовується буктрейлер: короткий відеоролик за мотивами книги, основне завдання якого – яскраво і образно розповісти про книгу, зацікавити, заінтригувати читача, спонукати до читання. Через сайт бібліотеки ведеться активна пропаганда читання, подається актуальна інформація, експонуються віртуальні виставки («Життя на кінчику пензля: до річниці з дня народження Рембрандта», «Світ театру», «Марія Заньковецька: знана й незнана», «Тарас Шевченко в українському вимірі: поет, художник, етнограф», «Припадаю до ручаїв української культури»), презентації (усний журнал «Новатори XIX століття», присвячений творчості композиторів «Могучої кучки»), відеоролики («50 відтінків кохання», «Незвичайні театри», «Багатство театральних форм»), створюються блоги тощо. Бібліотека використовує популярну соціальну мережу Facebook як ще одне вікно бібліотеки у віртуальному світі.

Серед користувачів бібліотеки є студенти з особливими потребами. Аби допомогти їм у навчанні, а також самоствердитися, повірити в себе, інтегрувати в соціум, бібліотека з особливою увагою ставиться до такої категорії, сприяє включенню в життя університету та бібліотеки, дбає про організацію цікавих культурно-просвітницьких заходів, проводить майстер-класи у клубі «Креативне рукоділля» [1, с. 32].

Висновки і пропозиції. На часі бібліотеки закладів вищої освіти – це не тільки своєрідні науково-інформаційні центри, а й центри розвитку інтелектуальних, професійних та творчих здібностей молоді, центри спілкування та організа-

ції дозвілля. Як відомо, крім виконання основної інформаційної функції, освітянська бібліотека є важливою ланкою розвитку педагогічної творчості, місцем духовності, спілкування, де панує слово і де шанують прекрасне і вічне, просвітницьким осередком, який сприяє формуванню гармонійної, морально досконалої особистості, відкритої до інтелектуального та творчого розвитку. Через художнє слово, музику і живопис, постійне спілкування з літературою книгозбірня проводить значну роботу щодо професійної підготовки педагога, підвищення загальної культури студентської молоді, формування творчої особистості майбутнього вчителя.

Список літератури:

1. Білоус В.С. Інклюзивне середовище бібліотеки: стратегія розвитку / Валентина Білоус // Інклюзивна освіта як індивідуальна траєкторія особистісного зростання дитини з особливими освітніми потребами : зб. матеріалів II Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (м. Вінниця, ВДПУ, 08-09 листопада 2018 р.) / за заг. ред. О.А. Голюк. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2018. – Вип. 1. – С. 31–34.
2. Білоус В.С. Інтеграція університетської науки у світовий інформаційний простір / В.С. Білоус, Н.І. Лазаренко, А.М. Коломієць // Вісник Книжкової палати. – 2017. – № 3. – С. 19–23.
3. Білоус В.С. Освітянська бібліотека на допомогу мистецькій підготовці майбутнього вчителя / В.С. Білоус // Актуальні проблеми мистецької підготовки майбутнього вчителя : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (м. Вінниця, ВДПУ, 28-29 листопада 2016 р.). – Вінниця : ФОП Корзун Д.Ю., 2016. – С. 13–18.
4. Вознюк О.В. Професійно важливі якості сучасного вчителя як творчої особистості // Теорія і практика професійної майстерності в умовах цілежиттєвого навчання : монографія. – Житомир : Рута, 2016. – С. 67–97.
5. Голюк О.А. Особливості підготовки майбутніх викладачів дошкільної педагогіки в контексті реформування вищої освіти України : тези / О.А. Голюк // Актуальні проблеми дошкільної та початкової освіти в контексті європейських освітніх стратегій : зб. матеріалів науково-практичної конференції викладачів і студентів інституту педагогіки, психології і мистецтв (Вінниця, ВДПУ, 1-2 квітня 2015 р.). – Вінниця : ТОВ «Нілан ЛТД», 2015. – Вип. 4. – С. 437–440.
6. Лазаренко Н.І. Структурні компоненти інформаційної культури викладача педагогічного вищого навчального закладу / Н.І. Лазаренко // Наукові записки ВДПУ. Серія: Педагогіка і психологія. – Вінниця, 2016. – Вип. 47. – С. 18–22.
7. Лапшина І.М. Технології творчого розвитку молодших школярів на уроках галузі «Мови та літератури» / І.М. Лапшина, Н.Ю. Родюк. – Вінниця, 2018. – 60 с.
8. Мажикеев Т. Учитель нової формації як великий учитель / Т. Мажикеев. Відкритий урок: розробки, технології, досвід. – 2009. – № 2. – С. 36–37.
9. Павлик О. Формування творчої особистості майбутнього вчителя початкової школи в умовах вузівської освіти / О. Павлик // Початкова школа. – 2015. – № 10. – С. 29–31.
10. Тевлін Б. Активізація та розвиток творчого потенціалу педагогічних працівників / Б. Тевлін // Завуч. – 2004. – № 4. – С. 4–8.
11. Тодосієнко Н.Л. Мистецтво як засіб формування естетичного сприймання у молодших школярів / Н.Л. Тодосієнко // Актуальні проблеми мистецької підготовки майбутнього вчителя : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (м. Вінниця, ВДПУ, 28-29 листопада 2016 р.). – Вінниця : ФОП Корзун Д.Ю., 2016. – С. 232–236.

Белоус В.С.

Винницкий государственный педагогический университет
имени Михаила Коцюбинского

ИНФОРМАЦИОННО-БИБЛИОТЕЧНОЕ ПРОСТРАНСТВО ФОРМИРОВАНИЯ ТВОРЧЕСКОЙ ЛИЧНОСТИ БУДУЩЕГО ПЕДАГОГА

Аннотация

В статье показано важность формирования творческой личности. Выделено проблему формирования творческой личности педагога в контексте преимущества дошкольного и начального образования. Акцентировано внимание на деятельность библиотеки в контексте образовательных требований настоящего. Освещен опыт университетской библиотеки, которая способствует развитию творческой личности будущего учителя. Отражены основные формы библиотечной работы в помощь эффективности выполнения данной задачи.

Ключевые слова: творческая личность педагога, профессиональная компетентность, дошкольное и начальное образование, Винницкий педуниверситет, библиотека, информационно-библиотечное пространство, информационная культура, культурно-просветительская работа.

Bilous V.S.

Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University

INFORMATION AND LIBRARY SPACE FORMING THE CREATIVE PERSONALITY OF THE FUTURE PEDAGOGUE

Summary

The article shows the importance of forming a creative personality. The problem of formation of a teacher's creative personality in the context of continuity of preschool and elementary education is singled out. The focus is on the library's activities in the context of today's educational requirements. The experience of the university bookstore, which contributes to the development of the creative personality of the future teacher, is described. The main forms of library work are shown to help with the effectiveness of this task.

Keywords: teacher's creative personality, professional competence, pre-school and primary education, Vinnytsia Pedagogical University, library, information and library space, information culture, cultural and educational work.

УДК 378.016:159.922.928

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ТВОРЧИХ ПЕДАГОГІВ ОБДАРОВАНИХ ДІТЕЙ У КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Демченко О.П.Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського

Виокремлено суперечності й проблеми в роботі з обдарованими дітьми в закладах дошкільної освіти та в школі. Показано необхідність набуття фахівцями психолого-педагогічного профілю спеціальної компетентності для роботи із здібними й талановитими дітьми. Проаналізовано зарубіжний досвід щодо отримання майбутніми педагогами відповідної освіти для організації такого напрямку професійної діяльності. Окреслено перспективи його впровадження у вітчизняній вищій освіті. Обґрунтовано перспективні напрями створення системи роботи в освітньому процесі закладу вищої педагогічної освіти, спрямованої на створення умов для набуття майбутніми педагогами спеціальної компетентності для розвитку обдарованості дітей.

Ключові слова: обдарованість, творчість, обдаровані діти, підготовка педагогів до розвитку обдарованості дітей.

Постановка проблеми. Реформування вищої освіти України в контексті європейської інтеграції змінює пріоритети в підготовці майбутніх педагогів з домінування знаннево орієнтованого навчання на створення умов для набуття ними фахових компетентностей. Особливої уваги також потребує переосмислення професійних цінностей, усунення спрямованості освітнього процесу на засвоєння студентам теоретичних засад і опанування ними методами навчання й виховання так званих «типових» дітей, розвиток яких відповідає умовній віковій нормі. Відповідно до цього, актуальності набуває вироблення в здобувачів вищої педагогічної освіти установки бачити в кожній дитині індивідуальність і розвиток здатності створювати неповторну сприятливу траєкторію для її особистісного зростання та самореалізації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У професійній педагогіці, з одного боку, активно розробляється проблема реформування вищої освіти в контексті євроінтеграційних

процесів (Я. Болюбаш, О. Голюк, С. Василенко, В. Волович, Г. Карпенко, К. Крутий, А. Кузьмінський, Н. Лазаренко, К. Левківський, В. Полонський, М. Степко, Ю. Сухарніков, І. Тимошенко та ін.). Дослідники переконані [11], що швидкі темпи інформатизації та глобалізації сучасного суспільства впливають на професійну діяльність фахівців усіх галузей, а відповідно на їх підготовку в системі вищої освіти. Це зумовлює необхідність вивчення та імплементації передусім європейського досвіду в освітній процес педагогічного університету, налагодження партнерських контактів з обміну досягнення в цій царині. З іншого боку, обстоюється необхідність збереження національних освітніх традицій в умовах створення загальноєвропейського простору вищої освіти (Л. Баран, О. Біла, О. Власова, І. Грабовська, Т. Купцова, І. Зязюн, В. Ципко та ін.).

Поділяємо позицію О. Голюк [2], що на сучасному етапі реформування системи вищої педагогічної освіти в контексті євроінтеграційних процесів необхідно оперативно реагування